

**BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE
OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ***Clasa a XI-a***Etapa locală, 09.02.2013****Subiectul I (12 puncte)**

Prezentarea a câte două mijloace distincte de realizare a oralității în fiecare fragment, de exemplu interogații, exclamații, vocative, interjecții, cuvinte și expresii populare, căderi de sunete marcate grafic prin semne ale elidării – cratimă, apostrof etc. – **4p** (1p+1p+1p+1p) ; ilustrarea lor cu exemple și explicații adecvate – **8p** (2p+2p+2p+2p)

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

1. Reliefarea nuanțată a perspectivei celor doi cronicari asupra statutului domnitorului în epocă (*Prezentarea detaliată și nuanțată, prin abordare comparativă, a perspectivei celor doi cronicari asupra statutului domnitorului în epocă și referiri corespunzătoare la text* – **8p**; *prezentare parțială, prin abordare comparativă, a perspectivei asupra statutului domnitorului* – **6p**; *prezentare adecvată a perspectivei asupra statutului domnitorului, prin raportare la un singur fragment* – **4p**; *încercare de prezentare comparativă a perspectivei, abordare ambiguă, ezitantă* – **2p**)

2. Identificarea trăsăturilor morale definitorii ale domnitorilor evocați (*Identificarea corectă a cel puțin două trăsături morale definitorii pentru fiecare dintre figurile evocate* – **4p**/ pentru fiecare trăsătură identificată corect se acordă 1p); ilustrarea trăsăturilor morale definitorii ale domnitorilor evocați prin raportare la evenimente și conflicte semnificative în care sunt implicați (*ilustrarea corespunzătoare a trăsăturilor prin referiri avizate la textele-suport* – **8p**/ 2p+2p+2p+2p; *ilustrarea sumară, ezitantă a trăsăturilor, prin referiri sporadice la text* – 4p/1p+1p+1p+1p; *încercare de ilustrare a unor trăsături morale definitorii, tendința de a povesti* – 2p)

3. Evidențierea resurselor expresive utilizate în realizarea portretelor (*Evidențierea mijloacelor expresive ale fiecărui narator, cu notarea a cel puțin două exemple adecvate din fiecare fragment* – **8p**; *evidențierea mijloacelor expresive, cu exemplificări nerelevante* – **4p**; *simpla enunțare a unor procedee expresive, fără exemplificări* – **2p**)

4. Exprimarea unui punct de vedere argumentat privitor la modul în care tema abordată contribuie la formarea unei conștiințe identitare (*Exprimarea unui punct de vedere argumentat, cu referiri la fragmentele citate* – **8p**; *exprimarea unei opinii pertinente, cu referiri la text* – 4p; *formularea unui punct de vedere, fără încercare de argumentare* – 2p)

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

1. Formularea unui titlu sugestiv – 4 / 2 / 1p **4 puncte**
2. Exprimarea unei viziuni pertinente asupra temei abordate – 8 / 4 / 2p **8 puncte**
3. Dezvoltarea creativă a problematicei propuse, prin referirea la cel puțin două aspecte relevante în raport cu citatul și fragmentele date – 12p (6p+6p) / 8p (4p+4p) / 4p(2p+2p) **12 puncte**
4. Valorificarea textelor-suport și a propriei experiențe culturale, într-un demers logic, exemplificările fiind corelate cu ideile enunțate – 12 / 6 / 2p **12 puncte**

Redactare – 26 puncte (Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita minimă de spațiu precizată.)

Organizarea ideilor în scris (*Text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente – introducere/ipoteză, cuprins/argumentație, încheiere/concluzie; construcția paragrafelor subliniază ideile; succesiune logică a ideilor* – 4p; *părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există echilibru între ele; ideile sunt, în general, evidențiate prin paragrafe* – 2p; *plan vag de structurare a textului; trecerea de la o idee la alta nu este evidențiată prin paragrafe* – 1p) **4 puncte**

Utilizarea limbii literare (*Stil și vocabular adecvate conținuturilor; claritatea enunțului; varietatea lexicului; sintaxă adecvată* – 4p; *stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor* – 2p; *vocabular restrâns, monoton sau vocabular prețios, folosirea excesivă a neologismelor, folosirea jargonului critic* – 1p) **4 puncte**

Abilități de analiză, de interpretare și argumentare (*Relația adecvată idee-argument; argumente convingătoare, personale; abilități de a formula judecăți de valoare, abilități de interpretare* – 6p; *încercarea de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător, inserarea unor citate etc. nerelevante, necomentate* – 3p; *afirmații nesusținute prin argumente; idei irelevante, schematicism, inserarea citatelor nerelevante, necomentate* – 1p) **6 puncte**

Notă! Inserarea de citate critice etc., necomentate, nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.

Ortografia (0-1 erori – 3p; 2 erori – 2p; 3 sau mai multe erori – 0p) - **3 puncte**; punctuația (0-1 erori – 3p; 2 erori – 2p; 3 sau mai multe erori – 0p) - **3 puncte**; așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea (1p + 1p) - **2 puncte**; încadrarea fiecărui eseu în limita maximă de spațiu indicată (2p + 2p) - **4 puncte**

NOTĂ! Se acordă 10 puncte din oficiu. Nu se acordă fracțiuni de punct. Total – 120 de puncte

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Clasa a XI-a****Etapa locală, 09.02.2013****Toate subiectele sunt obligatorii.****Timpul de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte****Citește cu atenție fragmentele de mai jos.****A. „Cându au omorât Alixandru vodă 47 de boieri**

Alexandru vodă dăca s-au curățit de toată grija denafară și au adus pre doamna sa Roxanda și pre fiii săi din Țara Muntenească, au vrut să să curățască și de vrăjmașii săi cei din casă, pre carii prepusese el că pentru vicleșugul lor au fost scos din domnie și-au învățatu cu taină într-o zi lefeciii* săi, pe carii au avut streini, de i-au supus în curte cea domnească, în Iași. Și i-au chiebatu pre obicéiul boierilor la curte, carii fără' nici o grijă și de primejdie ca acéia negândindu-să, dăca au întrat în curte, slujitorii, după învățătură ce au avut, închis-au poarta și ca niște lupi într-o turmă fără' de nici un păstor, au întrat într-înșii, de-i snopiia și-i junghiiia, nu numai boierii, ce și slujitorii. Nici alegea pre cei vinovați, ci unul ca altul îi puneau suptu sabie, cădea mulțime, dipre zăbrele săriia afară, de-și frângiia picioarile. Și au perit atuncea 47 de boieri, fără altă curte, ce nu s-au băgat în samă. Și așa după atâta nedumnezeire, îi păriia că și-au răscumpărat inima.

Nacazanie**, adecă învățătură și certare celor mari și putérnici

Pre Moldova ieste acest obicéiu de pier fără' de număr, fără' de judecată, fără' de leac de vină, însăș păraște, însăși umple légea și de acesta noroc Moldova nu scapă, că mai mulți sântu de le ieste drag a vărsa sânge nevinovat. Apoi zicu și dau vina lăcuitorilor că sântu vicléni. Dară cui nu ieste urât a muri, cine n-ar pofiti să viețuiască? Place-le lor viața, alții încă nu o ar lepăda; crezu, mai bine pentru dragostea decât de frică să-i slujască. Iani, de s-ar învăța cei mari de pre niște muște fără' minte, cumu-ș țin domniia, cum ieste albina, că toate-și apără cășcioara și hrana lor cu acile și cu veninul său. Iară domnul lor, ce să chiiamă matca, pre niminea nu vatămă, ci toate de învățătura ei ascultă. Mai bine ar fi pentru blândéte să-l asculte și să-l iubască și cu dragoste să-i slujască, decât de frică și de groază să i se plăce. Că cela ce-i ieste voia să să teamă atâta norod di un om, trebuiește și el să să teamă de toți, că tot vărsătoriul de sânge de frică face să-i ia spaima și să să teamă toți de dânsul, ci ar putea face cu blândéte. Ci de acéstea destulu-i.”

(Grigore Ureche – *Letopisețul Țării Moldovei*)

* *lefeciu* – soldat mercenar

** *nacazanie* (inv.) – pedeapsă

B. „Gașpar-vodă era omă de neamul său italiană, cum dzicemă la noi în țară, frâncă, omă neștiutoriă rândul și a obiceiurilor țărâi, fără limbă de țară, care lucru mai greu nu poate hi, cândă nu știe domnul limba țărâi unde stăpânește.

O! Moldova, di ar hi domniia tăi, carii stăpânescă în tine, toți înțelepți, încă n-ai peri așe lesne. Ce domniile neștiutoare rândul tău și lacome sântă pricine perirei tale. Că nu caută să agonesască șiie nume bun ceva la țară, ce caută desfrânați numai în avuție să strângă, care apoi totuș să răsipéște, și încă și cu primejdii casele lor, că blăstămul săracilor, cum să dzice, nu cade pre copaci, câtă de târdzâu.

Era acestă Gașpar-vodă multă vréme tergimană la împărăție, adecă tâlmaci tuturor solielor creștinești ce vină la împărăție. Și fiindă și la mijlocul păcii ce făcusă între Împărăția Neamțului și

între Împărăția Turcului, pentru slujba acéia i-au datú aicea în Moldova domniia în locul Radului-vodă. Iară cât s-au aședzat la domniie, măcară că era de mare credință la împărăție, îndată s-au așădzatú gândul spre părțile creștinești. [...]

Curundú au simțitú Gașpar-vodă că ș-au pierdutú la turci credința, deci s-au așădzatú cu gândul și mai tare cu leșii*, îndemnându-i asupra turcilor. Și în cetatea Hotinului îndată au băgatú oșteni leșăști, dându-să aieveja suptú apărarea lor cu țara. Nu putea de tot slobod să hie în gândul său de boieri, carii socotindú cea de apoi să nu vie vreo perire țărâi, nu-i pristăniia** boierii, din carii era mai capú atuncè Bucioc, vornicul mare de Țara-de-Gios; Vasilie-vodă era visternic mare la acéea domniie. Ce, în multe chipuri să ispitia să omoară o samă de boieri, să fie el slobod în faptele sale, ce așa aieveja nu să cutedza să-i omoară pentru țară, că era Bucioc la țară ales de toți. [...].

Și era aieveja și la împărăție îmbletele lui, deci trimisasă la Schinder-pășea poruncă împărăția să nevoiască, doară îl va prinde. Ce oblicise** Gașparú-vodă de toate și da știre la leși. Deci, vădzândú împărăția că nu-l pot prinde cu meștersug, au trimis unú agă pre obicei, Schimni-ceauș, să cuprindză scaunul și să-l mazilească pe Gașpar-vodă. Iară cât au prinsú de véste Gașpar-vodă că vine Schimni-aga, au scornitú că-i vin leșii asupră-i și au ieșit den Iași și au pus tabăra la Capul-Stâncii, împotriva Țuțorâi. [...]

Gașparú-vodă, [...] părăsit și de oștenii săi, au purcesú și elú noaptea și au trecutú Prutul bine. Numai, amu la braniște**** fiindu cu puținei de ai săi și den boieri, Șeptiliciú-hatmanul și Goia-postelnicul pe lângă dânsul, l-au omorât ceia ce era cu dânsul. Scârnavă și groadznică fapta și neaudzitá în toate țări creștine. Domnul, ori bun, ori rău, la toate primejdiile feritú trebuiește, că, oricum este, de la Dumnedzău este. Précum dzice Svinta Scriptură: [...] «Nu-i nice o putére, fără de la Dumnedzău dată».”

(Miron Costin – *Letopisețul Țării Moldovei*)

* *leșii* (înv.) – polonezii

** *a pristăni* (înv.) – a îngădui, a suferi, a tolera

*** *a oblici* (înv.) – a descoperi, a afla, a prinde de veste

**** *braniște* (înv.) – moșie domnească folosită ca pășune și fâneată; pădure rară

Subiectul I (12 puncte)

Prezintă câte două mijloace de realizare a oralității în fiecare dintre fragmentele propuse, ilustrând răspunsul cu exemple și explicații adecvate.

Subiectul al II-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu structurat de 1-2 pagini în care, printr-o abordare comparativă, să prezinți viziunea asupra **instituției domniei** reflectată în cele două fragmente de cronică.

În elaborarea eseului vei avea în vedere următoarele repere:

- reliefaarea nuanțată a perspectivei celor doi cronicari asupra statutului domnitorului în epocă;
- identificarea și ilustrarea trăsăturilor morale definitorii ale domnitorilor evocați, prin raportare la evenimente și conflicte semnificative;
- evidențierea resurselor expresive utilizate în realizarea portretelor;
- exprimarea unui punct de vedere argumentat privitor la modul în care tema abordată contribuie la formarea unei conștiinței identitare.

Notă! Ordinea integrării reperelor în cuprinsul lucrării este la alegere.

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

Subiectul al III-lea (36 de puncte)

Scrie un eseu liber, de 1-2 pagini, despre **importanța cunoașterii trecutului**, dezvoltând ideea următorului citat: *„Poate că istoria spune până la urmă mai puțin decât am dori despre trecut, dar spune cu siguranță foarte mult despre spiritul uman, despre neliniștile, căutările și speranțele sale”* (Lucian Boia, *Jocul cu trecutul*).

În elaborarea eseului vei avea în vedere:

- formularea unui titlu sugestiv;
- exprimarea unei viziuni pertinente asupra temei abordate;
- dezvoltarea originală și creativă a problematicii propuse;
- valorificarea citatului, a textelor-suport și a propriei experienței culturale.

Notă! În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum o pagină.

Redactare (26 puncte)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 2 pagini. Pentru redactarea întregii lucrări vei primi **26 de puncte** (*organizarea ideilor în scris – 4 puncte; abilități de analiză și argumentare – 6 puncte; utilizarea limbii literare – 4 puncte; ortografia – 3 puncte; punctuația – 3 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 2 puncte; încadrarea în limita maximă de spațiu indicată – 4 puncte*).